

Sygn. akt I ACa 439/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Bogdan Radomski (spr.)
Sędzia:	SA Ewa Popek
Sędzia:	SA Zbigniew Grzywaczewski
Protokolant	Protokolant sądowy Katarzyna Furmanowska

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2016 roku w Lublinie na rozprawie

sprawy z powództwa P. Ś.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Rejonowego w R.zastępowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 17 listopada 2015 roku sygnatura akt I C 604/14

I. oddala apelację;

II. zasądza od P. Ś. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

I ACa 439/16

UZASADNIENIE

Powód P. Ś. w pozwie z dnia 16 czerwca 2014 r. domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w R.kwoty 140.000,00 zł tytułem odszkodowania za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając żądanie wskazał jako jego podstawę prawną art. 417 § 1 k.c. i art. 424 1 b kpc. Podał, że został oskarżony i prawomocnie skazany za czyn polegający na przyjęciu od nieustalonej osoby samochodu marki B. (...), który został uzyskany za pomocą przestępstwa, tj. o czyn z art. 291 § 1 k.k. Sąd nakazał zwrot pojazdu na rzecz (...) sp. z o.o., pomimo że nawet dla elementów uznanych przez Sąd za pochodzące z samochodu skradzionego, występuje poważna wątpliwość co do tych ustaleń, zaś do wielu innych elementów- żadnych negatywnych ustaleń co do ich pochodzenia-

nie ma. Jedynie w zakresie sterownika silnika o wartości 500 zł jego pochodzenie może budzić wątpliwości. Podał, że jego sytuacja majątkowa doznała uszczerbku na skutek zwrotu pojazdu.

Pozwany w odpowiedzi na pozew, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, powództwa nie uznał wnosząc o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2015 r. Sąd okręgowy w Lublinie oddalił powództwo obciążając powoda kosztami procesu.

Za podstawę rozstrzygnięcia sąd przyjął następujące ustalenia i wnioski :

P. Ś. wyrokiem Sądu Rejonowego w R.w sprawie (...) z 29 sierpnia 2013r. został uznany winnym tego, że od dnia 15 lipca 2007 r. do 21 czerwca 2010 r. w B., województwa (...), przyjął od nieustalonej osoby samochód osobowy marki B. (...) o wartości 386.900 zł stanowiący mienie znacznej wartości, który został uzyskany za pomocą przestępstwa rozboju zaistniałego w dniu 15 lipca 2007 r. w miejscowości K. na szkodę M. R., tj. czynu z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i, z mocy art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k.. Za ten czyn powód skazany został na karę jednego roku i ośmiu miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby czterech lat. Nadto orzeczono wobec powoda grzywnę, zaś na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. Sąd w wyroku polecił zwrócenie (...) Sp. z o.o. w G. m.in. samochodu osobowego marki B. (...) o nr rej. (...) wraz z kluczami, dowodem rejestracyjnym i kartą pojazdu, lewej przedniej części nadwozia pojazdu marki B. (...) o nr rej. (...).

W wyniku apelacji złożonej przez obrońcę P. Ś., Sąd Okręgowy w L. wyrokiem z 6 marca 2014r. w sprawie (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wartość pojazdu przyjętego przez oskarżonego określił na kwotę 148.000 zł, zaś z opisu czynu przypisanego wyeliminował sformułowanie „mienie znacznej wartości”. Z kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu oraz z podstawy wymiaru kary pozbawienia wolności wyeliminowano art. 294 § 1 k.k. W pozostałej części wyrok został utrzymany w mocy. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu Rejonowego, że samochód zabezpieczony u powoda to w istocie samochód skradziony w dniu 15 lipca 2007r. w K., do legalizacji którego posłużyły niektóre części oraz dokumentacja legalnie importowanego z U. pojazdu tego samego modelu tej samej marki, wyprodukowanego również w 2004 r.

Pojazd został wydany (...) Sp. z o.o. w G..

W świetle wyżej ustalonego stanu faktycznego sąd uznał powództwo za bezzasadne. W ocenie sądu pierwszej instancji w sprawie nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa przewidziane w art. 417 § 1 k.c. i w art. 417¹ k.c. za szkodę za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. W ocenie sądu powód podjął niedopuszczalną próbę podważania ustaleń faktycznych dokonanych w procesie karnym, gdyż zgodnie z art. 11 § 1 zd. 1 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym i sąd cywilny pozbawiony jest możliwości dokonywania samodzielnych odmiennych ustaleń od tych, które były podstawą wydania wyroku skazującego.

Powyższa analiza skutkowałą oddaleniem powództwa.

Wyrok sądu pierwszej instancji zaskarżył powód apelacją z dnia 8 stycznia 2016 r. , w której zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. art. 233 § 2 kpc poprzez niewłaściwą i niepełną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego przez oparcie istotnych ustaleń dla sprawy jedynie na treści wyroku karnego w sytuacji gdy ocena wszechstronna prowadzi do stwierdzenia iż większa część samochodu wydanego pokrzywdzonemu w sprawie karnej stanowiła w rzeczywistości własność powoda i za to powód dochodzi odszkodowania. Ponadto skarżący zarzucił naruszenie art. 328 § 2 kpc poprzez nie odniesienie się w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do części materiału dowodowego dotyczącego opinii biegłych opiniujących w sprawie karnej.

Wskazując na powyższe powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Pozwany Skarb Państwa - Prezes Sądu Rejonowego w R. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w odpowiedzi na apelację domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja nie jest zasadna.

Stan faktyczny ustalony przez sąd pierwszej instancji jest prawidłowy i dokonane ustalenia sąd odwoławczy przyjmuje za własne. Prawidłowa jest również ocena stanu faktycznego pod kątem prawa materialnego. Tym samym zarzuty zawarte w apelacji (które sprowadzają się do zarzutu niewłaściwej oceny dowodów) nie mogą być uznane za zasadne.

Porządkując fakty należy stwierdzić, że powód domaga się od Skarbu Państwa odszkodowania za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej. Tym aktem władzy publicznej, który zdaniem powoda wyrządził mu szkodę było orzeczenie sądu karnego (wyrok) w części nakazującej zwrócić pokrzywdzonemu tj. (...) Sp. z o.o. w G. zabezpieczony u powoda samochód osobowy marki B. (...) o nr rej. (...) wraz z kluczami, dowodem rejestracyjnym i kartą pojazdu, a nadto lewą przednią część nadwozia pojazdu marki B. (...). Szkodą wyrażać miała się w tym iż zwrócony samochód zawierał części, które stanowiły własność powoda.

Należy w tym miejscu wskazać, że podstawą materialnoprawną jaką należy rozważać do tak sformułowanego roszczenia jest wskazany w pozwie art. 417 § 1 k.c. , a nie art. 417¹ § 2 k.c., (który to przepis sąd pierwszej instancji również wskazał w uzasadnieniu) przewidujący wprost odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przez wydanie prawomocnego orzeczenia, ale wymaga on (tj. art. 417¹ § 2 k.c) wydania prejudykatu stwierdzającego niezgodność z prawem prawomocnego orzeczenia stanowiącego źródło szkody. Dla spraw cywilnych przepisy art. 424¹ - 424¹² kpc przewidują warunki i właściwy tryb dla uzyskania takiego prejudykatu. Źródłem roszczenia w tej sprawie jest jednak orzeczenie wydane w postępowaniu karnym. Jako, że żadne przepisy nie przewidują odrębnego postępowania o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń wydanych w sprawach karnych, to doktryna i orzecznictwo wyraża pogląd przyjmujący, że jeżeli przepisy nie przewidują procedury prejudykalnej dla jakiegoś rodzaju (kategorii) prawomocnych orzeczeń, to w razie szkody wyrządzonej przez wydanie takiego orzeczenia, do odpowiedzialności Skarbu Państwa ma zastosowanie właśnie art. 417 § 1 k.c. , a nie art. 417¹ § 2 k.c., gdyż nie można przyjąć, że tylko ze względu na brak postępowania prejudykalnego, poszkodowany pozbawiony byłby możliwości uzyskania odszkodowania za wydanie niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia (vide wyrok SN w sprawie I CSK 684/10 – Legalis poz. 458986). Dlatego sąd w sprawie odszkodowawczej rozpoznając żądanie samodzielnie bada i ustala, czy wydane w sprawie karnej orzeczenie, wskazane przez powoda jako przyczyna szkody, jest zgodne z prawem czy bezprawne.

Przechodząc po tych wywodach na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy (akceptując stanowisko sądu pierwszej instancji), że w okolicznościach tej sprawy nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Przede wszystkim brak jest podstaw do przypisania bezprawności orzeczeniu sądu karnego o zwrocie zajętego u powoda pojazdu uszkodowanemu z czego powód wywodzi roszczenie. Brak tej przesłanki jest wystarczającą przyczyną do oddalenia powództwa bez konieczności badania pozostałych przesłanek. Jakkolwiek powód w swoich wywodach nie kwestionuje zasady związania sądu cywilnego ustaleniami prawomocnego wyroku sądu karnego, ani też własnej winy w procesie karnym to jednak usiłuje zbudować konstrukcję, która w istocie rzeczy zakwestionowałaby podstawy faktyczne wyroku skazującego powoda za paserstwo. No bo skoro powód twierdzi, że pojazd który został zwrócony uszkodowanemu jest pojazdem składającym się z części, które poza sterownikiem silnika, są jego własnością to w rezultacie kwestionuje ustalenia wyroku karnego tj. to, że przyjął od nieustalonej osoby

samochód marki B. (...), który został uzyskany za pomocą przestępstwa – co z mocy art. 11 kpc jest już zabiegiem niedopuszczalnym.

W toku postępowania karnego zostało ustalone, że samochód zabezpieczony u powoda to w istocie rzeczy samochód, skradziony w wyniku przestępstwa rozboju w dniu 15 lipca 2007 r. w K.. W przeciwnym wypadku nie doszłoby do skazania powoda, za przestępstwo paserstwa. Samochód ten został poddany następnie „zabiegom” mającym na celu zatarcie jego rzeczywistego pochodzenia przez wyeliminowanie danych identyfikacyjnych, po czym przy użyciu niektórych części i dokumentacji legalnie importowanego z U.samochodu tej samej marki został „zalegalizowany” przez przeprowadzenie procedury rejestracyjnej we właściwym urzędzie komunikacji. Jeżeli nawet w pojeździe zwróconym pokrzywdzonemu są zamontowane części, które stanowiły uprzednio własność powoda to przez montaż stały się częściami składowymi rzeczy głównej tj. samochodu pochodzącego z rozboju dokonanego w dniu 15 lipca 2007 r. w K. na szkodę M. R. i dzielą los prawny rzeczy głównej zgodnie z art. 47 kc. Zwracał na to uwagę również sąd karny odwoławczy rozpatrując apelację powoda od wyroku karnego wydanego przez sad pierwszej instancji, gdzie powód również ten argument podnosił (vide uzasadnienie k. 623 v. akt (...)). Budowanie na tle wyżej wskazanych okoliczności roszczenia odszkodowawczego przeciwko Skarbowi Państwa, które w istocie rzeczy niweczyłoby prawomocny wyrok karny skazujący nie może być absolutnie uznane za zasadne.

Reasumując powyższe należy stwierdzić, że wyrok sądu pierwszej instancji jest prawidłowy, a apelacja powoda jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Dlatego Sąd Apelacyjny w Lublinie na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w wyroku. O kosztach za druga instancję sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc, art. 99 kpc oraz na podstawie mającego w tej sprawie zastosowanie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800) w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1150 ze zm.)

Ewa Popek Bogdan Radomski Zbigniew Grzywaczewski